

Valtuutettu Selinä Nera ym. aloite: Vaikuttamistoimielinten osallisuuden vahvistaminen Turussa

Taustaa

Turussa toimii neljä vaikuttamistoimielintä: nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja monikulttuurisuusneuvosto sekä lasten parlamentti ja kansalaispaneeli. Vaikuttamistoimielinten tarkoituksena on lisätä edustamiensa marginalisoitujen ryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päätöksentekoon niin, että heidän äänensä tulevat kuulluksi. Kaupungin hallituksen on turvattava vaikuttamistoimielimille vaikuttamismahdollisuudet sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Valitettavasti tällä hetkellä vaikuttamistoimielimiä ei ole osallistettu Turussa kaikissa heidän toimintapiiriään koskevissa asioissa. On syntynyt tilanteita, jossa jätetään kysymättä lausuntoa, vaikka asia koskisi nimenomaisesti vaikuttajaryhmää edustavaa tahoa. Jos lausuntoa on kysytty, se on tapahtunut vastaa todellisen päätöksenteon jälkeen, jolloin tosiasiallisia vaikuttamisen mahdollisuuksia ei ole annettu. Lisäksi palveluiden/kaupungin hankkeiden seurannasta ja päätöksenteosta yleensä annetaan vaikuttamistoimielimille niukasti tietoa. Voidaan siis todeta, että todelliseen osallistumisen mahdollistamiseksi, tarvitaan lisätoimenpiteitä.

Vaikuttamistoimielimillä on myös valtavasti tietoa edustamansa ryhmän asioista niin, että päätöksistä saataisiin lähtökohtaisesti laadukkaampia ja hyväksyttävämpiä kun vaikuttamistoimielinten potentiaali- ja osaaminen hyödynnettäisiin täysimääräisesti.

Turussa tällä hetkellä nuorisovaltuuston osallistumismahdollisuudet ovat paremmat suhteessa muihin vaikuttamistoimielimiin, vaikka lain mukaan mahdollisuuksien tulisi olla yhdenvertaisia. Samalla useassa muussa kunnassa, kuten Maskussa ja Mynämäellä on otettu lautakuntiin ja valtuustoihin mukaan myös muita kuin nuorisovaltuutettuja esim. vanhus- ja vammaisneuvoston jäseniä.

Juridista pohjaa:

Kuntalaissa (410/2015, KL) 26 §:ssä, 27 §:ssä ja 28 §:ssä veloitetaan järjestämään vaikuttamistoimielimille toimintaedellytykset, mikä mahdollistaa osallisuuden edustamiensa ryhmien asioihin.

Laki siis velvoittaa järjestämään vaikuttamistoimielimille sellaiset toimintaedellytykset, jotka mahdollistavat kokonaisvaltaisen osallisuuden. Kunnissa ja muilla alueilla on ratkaistu tilannetta esimerkiksi sallimalla vaikuttamistoimielimille puhe- ja läsnäolo sekä aloiteoikeus valtuustoissa sekä toimielimissä, joissa käsitellään vaikuttamistoimielimen kohderyhmälle merkittävää asiaa. Kaikki Turussa toimivat vaikuttamistoimielimet edustavat sellaisia ihmisryhmiä, joiden on hankalaa ellei jopa mahdotonta saada ääntään kuuluviin vain edustuksellisen demokratian kautta.

Kuntalain ja sen hallituksen esityksen mukaan voidaan huomata, että vaikuttamistoimielimet ovat keskenään yhdenvertaisessa asemassa (HE 268/2014 vp, 157) ja niiden aseman parantamiseksi on ehdotettu läsnä- ja puheoikeuden sallimista toimielinten kokouksissa, jotta tiedonkulku ja vaikuttamismahdollisuudet paranisivat (HE 268/2014 vp, 155). Samanlaiset toimenpiteet auttaisivat myös Turussa lain edellyttämien toiminta- ja osallisuusmahdollisuuksien toteutumista kaikille vaikuttamistoimielimille.

Toimenpide ehdotukset:

- Selvitetään vaikuttamistoimielinten osallistumisen ongelmat Turussa.
- Parannetaan vaikuttamistoimielinten osallisuutta esimerkiksi sallimalla kaikille vaikuttamistoimielimille läsnä-, puhe- ja aloiteoikeus valtuustossa sekä vaikuttamistoimielinten tehtävän toteuttamisen kannalta merkittävässä lautakunnissa.
- Edellytetään toimielimiä pyytämään ennen päätöksentekoa lausuntoja vaikuttamistoimielimiltä päätöksenteon tueksi.
- Otetaan vaikuttamistoimielimet vahvemmin mukaan tehtyjen päätösten seurantaan.

Nera Selinä (VIHR)

Kannattajat (16 kpl)

Vähä-Heikkilä Matti (VIHR)
Siikanen Sonja (VAS)
Wahlsten Aliisa (VIHR)
Koiranen Sara (VAS)
Lumme Riina (VIHR)
Ruusunen Mimmi (KESK)
Karjalainen Riitta (KESK)
Ratilainen Niina (VIHR)
Rönkä Aino (VIHR)
Lindberg Essi (VIHR)
Uusitalo-Heikkinen Mervi (VAS)
Diop Paco (VAS)
Hersi Muhiadin (VAS)
Artesola Nina (VAS)
Frelander Mari (VAS)
Weber Konsta (VIHR)